

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

в січні–жовтні 2020 року

НАСЕЛЕННЯ

Чисельність **наявного населення** в області, за оцінкою, на 1 жовтня 2020р. становила 982,1 тис. осіб. Упродовж січня–вересня 2020р. кількість жителів Чернігівщини зменшилася на 9238 осіб.

Порівняно із січнем–вереснем 2019р. обсяг природного скорочення зменшився на 501 особу.

Упродовж січня–вересня 2020р. народилися 4450 малюків. Кількість померлих склала 13323 особи.

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У січні–вересні 2020р. **середньомісячна номінальна заробітна плата** штатних працівників підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно із січнем–вереснем 2019р. зросла на 12,1% й становила 9053 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися: фінансова та страхова діяльність, державне управління й оборона; обов’язкове соціальне страхування, а серед промислових видів діяльності – добувна промисловість і розроблення кар’єрів, виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, де заробітна плата перевищила середній показник в економіці області в 1,9–1,4 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався в тимчасовому розміщуванні й організації харчування, у виробництві меблів, іншої продукції, ремонті та монтажі машин і устаткування, у сфері творчості, мистецтва та розваг і не перевищував 64,1% середнього показника в області.

Індекс реальної заробітної плати в січні–вересні 2020р. порівняно з відповідним періодом 2019р. становив 109,1%.

Загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** впродовж січня–вересня 2020р. збільшилася на 5,9 млн.грн (на 47,5%) та на 1 жовтня 2020р. становила 18,3 млн.грн, що дорівнює 1,1% від фонду оплати праці, нарахованого за вересень 2020р.

Борги працівникам економічно активних підприємств становили 15,6 млн.грн. Їхні розміри збільшилися впродовж січня–вересня 2020р. на 4,3 млн.грн (на 38,1%). Найбільша заборгованість серед економічно активних підприємств спостерігалася в промисловості – 10,4 млн.грн (66,8% загальної суми).

Кількість працівників економічно активних підприємств, які вчасно не отримали заробітну плату, на 1 жовтня 2020р. становила 1308 осіб (0,8% загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області).

Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 11889 грн, що на 20,1% більше від середньої заробітної плати, нарахованої за вересень 2020р.

СПОЖИВЧІ ЦІНИ

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–жовтні 2020р. в області становив 103%, в Україні – 102,7%.

На продовольчому ринку області найбільше (на 41%) подорожчав цукор, на 9,1–18,8% зросли ціни на макаронні вироби, фрукти, продукти переробки зернових, на 1,6–4,7% – на рис, хліб, кисломолочну продукцію, яловичину, безалкогольні напої, яйця. Водночас на 26,7% знизилися в ціні овочі. На 1,2–6,3% стали дешевшими свинина, масло, сири, сметана, молоко, м'ясо птиці.

Тютюнові вироби стали дорожчими на 16,2%.

Ціни на природний газ підвищилися на 26,4%, паливо та мастила подешевшали на 21,4%.

Вартість місцевого телефонного зв'язку зросла на 17%, поштових послуг – на 12,5%, Інтернету – на 11,6%.

ПРОМИСЛОВІСТЬ

У січні–жовтні 2020р. порівняно із січнем–жовтнем 2019р. **індекс промислової продукції** становив 92,1%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяги промислового виробництва склали 96,9%, у **переробній промисловості** – 88%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг промислової продукції становив 95,4%. У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів обсяг промислової продукції склав 74,5%, у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності – 84,9%, у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – 108,1%, у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 110,7%, у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, – 97,1%, у машинобудуванні – 65,5%.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** випуск промислової продукції склав 98%.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Індекс сільськогосподарської продукції в січні–жовтні 2020р., за розрахунками, становив 91,2% до січня–жовтня 2019р., у т.ч. в підприємствах – 88,8%, господарствах населення – 100,2%.

Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва за січень–жовтень 2020р. порівняно з відповідним періодом 2019р. становив 91%, у т.ч. в підприємствах – 88%, господарствах населення – 106,1%.

Станом на 1 листопада п.р. господарствами всіх категорій зернові та зернобобові культури скошені та обмолочені на площі 527457 га, що становить 63,7% площ, посіяних під урожай поточного року та на 15,6% менше, ніж на початок листопада торік. Із зібраної площі одержано 3308,1 тис.т зерна (у початково оприбуткованій масі), що становить 82,7% урожаю на відповідну дату минулого року.

Соняшнику зібрано 671,7 тис.т (на 8,4% більше, ніж рік тому), буряку цукрового фабричного накопано 191,3 тис.т (на 7% менше), картоплі – 1246,8 тис.т (104,6% до відповідної дати минулого року), овочів відкритого ґрунту зібрано 215,3 тис.т (110,7%).

Індекс обсягу виробництва продукції тваринництва за січень–жовтень 2020р. порівняно з відповідним періодом 2019р. становив 92,5%, у т.ч. в підприємствах – 98,8%, господарствах населення – 87%.

За розрахунками, на 1 листопада 2020р. загальна кількість великої рогатої худоби була 167,5 тис. голів (на 8,4% менше 1 листопада 2019р.), у т.ч. корів – 86 тис. (на 13,2% менше); свиней – 202,3 тис. (на 3,4% більше), овець і кіз – 33,4 тис. (на 9% менше), птиці всіх видів – 3958,6 тис. голів (на 9% менше).

У господарствах населення утримувалося 42,9% загальної кількості великої рогатої худоби, у т.ч. корів – 53,6%; свиней – 33%, овець та кіз – 95,8% та 94,3% птиці свійської.

Господарствами всіх категорій у січні–жовтні 2020р. реалізовані на забій 40,9 тис.т тварин сільськогосподарських (у живій масі), що на 4% менше, ніж у січні–жовтні 2019р., вироблені 395,2 тис.т молока (на 11,6% менше) та 264,4 млн.шт яєць (на 2,1% менше).

Питома вага господарств населення в загальному виробництві м'яса становила 41,1%, молока – 48,3%, яєць – 86,6%.

На 1 листопада 2020р. в підприємствах, які вирощують зернові і зернобобові, та підприємствах, що займаються їхнім зберіганням та переробленням, були в наявності 1574,2 тис.т зерна (на 9,6% менше проти 1 листопада 2019р.), у т.ч. 1270,8 тис.т кукурудзи, 149,7 тис.т пшениці, 51,3 тис.т жита, 46,1 тис.т ячменю. Насіння соняшнику зберігалось 308,7 тис.т (на 29,9% більше, ніж рік тому).

БУДІВНИЦТВО

У січні–жовтні 2020р. підприємствами області **вироблено будівельної продукції** (виконано будівельних робіт) на суму 1947,3 млн.грн. **Індекс будівельної продукції** в січні–жовтні 2020р. порівняно із січнем–жовтнем 2019р. становив 135,2%.

Обсяги будівництва будівель зросли на 3,8% (нежитлових – на 11%), інженерних споруд – у 2,1 раза. Водночас обсяги будівництва житлових будівель скоротилися на 7,1%.

Нове будівництво склало 10% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 42,8%, реконструкція та технічне переоснащення – 47,2%.

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

У січні–вересні 2020р. обсяг **капітальних інвестицій** підприємств та організацій області становив 3637,6 млн.грн, що на 41% менше від капітальних інвестицій за відповідний період попереднього року.

Найвагоміша частка капітальних інвестицій (98,8% загального обсягу) припадає на інвестиції в матеріальні активи, з яких у будівлі та споруди спрямовано 46,6%, у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 47,2%.

Основним джерелом капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій (76,2%). Частка коштів державного та місцевих бюджетів становила 15,1%, частка коштів населення на будівництво житла – 3%.

У структурі капітальних інвестицій за видами економічної діяльності переважало сільське, лісове та рибне господарство – 45,8% загального обсягу, на промисловість припадало 22,3%, на державне управління й оборону; обов'язкове соціальне страхування – 12,2%, на будівництво – 9,2%.

Частка освоєних капітальних інвестицій підприємствами оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів склала 2,8%, підприємствами транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 1,5%.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У січні–вересні 2020р. експорт **товарів** становив 547,4 млн.дол. США, імпорт – 265,6 млн.дол. Порівняно із січнем–вереснем 2019р. експорт зменшився на 0,4% (на 2,2 млн.дол.), імпорт – на 19% (на 62,5 млн.дол.). Позитивне сальдо становило 281,8 млн.дол. (у січні–вересні 2019р. також позитивне – 221,5 млн.дол.).

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–вереснем 2019р. збільшилася частка деревини і виробів із деревини, паперу та

картону, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання, текстильних матеріалів та текстильних виробів. Натомість зменшилася частка зернових культур, готових харчових продуктів, насіння і плодів олійних рослин, взуття.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 201,2 млн.дол., або 36,8% від загального обсягу експорту (у січні–вересні 2019р. – 239,2 млн.дол., або 43,5%), та зменшився порівняно із січнем–вереснем 2019р. на 38 млн.дол., або на 15,9%.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн ЄС здійснювалися до Нідерландів, Іспанії, Румунії, Німеччини та Латвії.

Серед інших країн світу найбільше експортувалися товари до Азербайджану, Китаю, Єгипту, Білорусі, Російської Федерації, Туреччини та Казахстану.

Серед найбільших країн-партнерів експорт товарів збільшився до Казахстану у 2,9 раза, Китаю – у 2,6 раза, Російської Федерації – в 1,8 раза, Латвії – на 23,7%, Єгипту – на 15,8%, Нідерландів – на 1,8%, Румунії – на 0,8%; зменшився до Туреччини на 34,2%, Білорусі – на 29,8%, Іспанії – на 26,1%, Німеччини – на 24,9%, Азербайджану – на 4%.

У загальному обсязі імпорту товарів порівняно із січнем–вереснем 2019р. збільшилася частка готових харчових продуктів, текстильних матеріалів та текстильних виробів, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання, паперу та картону, мінеральних продуктів, недорогоцінних металів та виробів із них. Зменшилася частка продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, полімерних матеріалів, пластмас та виробів із них, засобів наземного транспорту, крім залізничного.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 117,8 млн.дол., або 44,4% загального обсягу (у січні–вересні 2019р. – відповідно 141,9 млн.дол. та 43,2%), та зменшився проти січня–вересня 2019р. на 24,1 млн.дол., або на 17%.

Серед країн ЄС найвагоміші імпортні поставки товарів надходили з Німеччини, Італії, Литви, Нідерландів, Польщі та Австрії.

Серед інших країн світу найбільші імпортні поставки товарів надходили з Білорусі, Бразилії, Китаю, США, Російської Федерації та Туреччини.

Порівняно із січнем–вереснем 2019р. імпорт товарів збільшився зі США на 21,7%, Туреччини – на 10,8%, Італії – на 1,7%, Бразилії – на 0,6%; зменшився з Російської Федерації на 46,1%, Білорусі – на 33,2%, Литви – на 32,3%, Польщі – на 28,9%, Китаю – на 16,7%, Німеччини – на 16,1%, Австрії – на 9,1%, Нідерландів – на 0,5%.

У січні–вересні 2020р. експорт **послуг** становив 22,4 млн.дол. США, імпорт – 24,2 млн.дол. Порівняно із січнем–вереснем 2019р. експорт збільшився на 3,2% (на 0,7 млн.дол.), імпорт – на 12,1% (на 2,6 млн.дол.). Від'ємне сальдо становило 1,8 млн.дол. (у січні–вересні 2019р. позитивне – 0,1 млн.дол.).

У загальному обсязі експорту послуг порівняно із січнем–вереснем 2019р. збільшилася частка послуг у сфері телекомунікацій, комп'ютерних та інформаційних, ділових.

Обсяг експорту послуг країнам Європейського Союзу становив 13,4 млн.дол., або 59,7% від загального обсягу експорту (у січні–вересні 2019р. – 15,9 млн.дол., або 73,3%), та зменшився порівняно із січнем–вереснем 2019р. на 2,5 млн.дол., або на 15,9%.

Основними партнерами в експорті послуг були США, Румунія, Азербайджан, Нідерланди, Литва, Латвія, Німеччина, Канада, Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, Італія, Чехія, Білорусь та Франція.

Проти січня–вересня 2019р. зріс експорт послуг до Азербайджану, Латвії, Білорусі, США, Литви, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії; зменшився до Італії, Чехії, Російської Федерації, Румунії, Нідерландів, Німеччини, Канади та Франції.

У загальному обсязі імпорту збільшилася частка ділових та транспортних послуг, зменшилася – роялті та інших послуг, пов'язаних з використанням інтелектуальної власності, та послуг, пов'язаних з подорожами.

Імпорт послуг від країн Європейського Союзу становив 16,9 млн.дол., або 69,9% (у січні–вересні 2019р. – відповідно 19,4 млн.дол. та 90,2%), та зменшився проти січня–вересня 2019р. на 2,5 млн.дол., або на 13,1%.

Основними партнерами в імпорті послуг були Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, Азербайджан, Польща, Російська Федерація, Литва та Казахстан.

Порівняно із січнем–вереснем 2019р. імпорт послуг зріс з Азербайджану, Польщі, Казахстану, Литви; зменшився зі Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії та Російської Федерації.

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Оборот роздрібної торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–жовтні 2020р. становив 18009,5 млн.грн, що на 13,5% більше від обсягу січня–жовтня 2019р.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі (юридичних осіб) у січні–жовтні 2020р. становив 11690,7 млн.грн і зріс проти січня–жовтня 2019р. на 11,7%.

ТРАНСПОРТ

У січні–жовтні 2020р. **вантажообіг** підприємств транспорту становив 828,9 млн.ткм, або 91,5% від обсягу січня–жовтня 2019р. Підприємствами транспорту перевезено 1299 тис.т вантажів, що становить 83,7% від обсягів січня–жовтня 2019р.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами–підприємцями) у січні–жовтні 2020р. виконано вантажообіг в обсязі 779 млн.ткм, який зменшився на 11,6% порівняно із січнем–жовтнем 2019р., та перевезено 1023,7 тис.т вантажів, що на 25,3% менше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

Річковим транспортом перевезено вантажів в обсязі 275,3 тис.т, що в 1,5 раза більше, ніж у січні–жовтні 2019р.

У січні–жовтні 2020р. **пасажирообіг** підприємств транспорту становив 328,2 млн.пас.км, або 55,6% від обсягу січня–жовтня 2019р.

Послугами пасажирського транспорту скористалися 38,6 млн пасажирів, або 63,3% від обсягу січня–жовтня 2019р.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами–підприємцями) скористалися 19,8 млн пасажирів, що на 36,8% менше, ніж у січні–жовтні 2019р.

Міським електротранспортом перевезено 18,8 млн пасажирів, що становить 63,5% рівня січня–жовтня 2019р.

Головне управління статистики
у Чернігівській області